

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри журналістики
та мовної комунікації
_____ проф. Світлана ХАРЧЕНКО
«___» _____ 2026 р.

ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ БАКАЛАВРА
на тему:
**«ЖАНР ІНТЕРВ'Ю В УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕРНЕТ-ЗМІ:
ДОБІРКА АВТОРСЬКИХ ІНТЕРВ'Ю СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО
СПРЯМУВАННЯ»**
Спеціальність 061 Журналістика

Гарант освітньої програми
доктор філологічних наук, професор

Світлана ХАРЧЕНКО

Керівник дипломного проєкту бакалавра
кандидат філологічних наук, доцент

Світлана ЛИТВИНСЬКА

Виконав

Олег КОРЖУК

КИЇВ -2026

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ

І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри журналістики та
мовної комунікації

_____Світлана ХАРЧЕНКО

«__» _____ 2026р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломного проєкту бакалавра студенту

Коржуку Олегу Юрійовичу

Спеціальність 061 Журналістика

Тема дипломного проєкту бакалавра: «Жанр інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ: добірка авторських інтерв'ю соціально-психологічного спрямування»

Затверджено наказом ректора НУБІП України від 05.11.2025р. №2682 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 01.05.2026р.

Вихідні дані до дипломного проєкту бакалавра: Джерельна база інтерв'ю українських інтернет-МІ за період 2022-2026 Їр. (на прикладі онлайн-видань

«Українська правда» та «Hromadske»), наукові публікації з теорії журналістики, жанрології та інтернет-журналістики, соціально-психологічної комунікації, нормативно-правові документи, а також концепція авторського медіанколоту

Перелік питань, які потрібно розробити: Дослідити інтерв'ю як жанр журналістики, його сутність, особливості, специфіку функціонування в українських інтернет-ЗМІ. Проаналізувати основні ознаки і особливості створення соціально-психологічного інтерв'ю, його роль у висвітленні суспільно значущих проблем.

Обґрунтувати концепцію, визначити цільову аудиторію та формат авторського медіанролуки. Розробити власну добірку авторських інтерв'ю соціально-психологічного спрямування для українських інтернет-ЗМІ.

Дата видачі завдання «01» жовтня 2024р.

Керівник дипломного проєкту бакалавра

Доцент, кандидат філологічних наук

Завдання прийняв до виконання

Світлана ЛИТВИНСЬКА

Олег КОРЖУК

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ.....	5
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЖАНРУ ІНТЕРВ'Ю В ІНТЕРНЕТ-ЗМІ	9
1.1. Поняття та особливості інтерв'ю в інтернет ЗМІ.....	9
1.2. Соціально-психологічна спрямованість та авторська специфіка характеристика інтерв'ю	14
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ІНТЕРВ'Ю В УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕРНЕТ-ЗМІ (на прикладі «Українська правда» та «Hromadske»).....	21
2.1. Тематичні особливості інтерв'ю та загальна медіа.....	21
2.2. Структурно-жанрові та мовно-стилістичні особливості інтерв'ю ...	26
2.3. Порівняльний аналіз	32
Висновки до розділу 2.....	34
РОЗДІЛ 3 ДОБІРКА АВТОРСЬКИХ ІНТЕРВ'Ю СОЦІАЛЬНО- ПСИХОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	37
3.1. Особливості підготовки, проведення та написання інтерв'ю в сучасних інтернет-ЗМІ.....	37
3.2. Практичні аспекти створення інтерв'ю (на прикладі авторських матеріалів).....	39
Висновки до розділу 3.....	42
ВИСНОВКИ.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	47
ДОДАТКИ.....	49

РЕФЕРАТ

Дипломний проєкт: 57 сторінок, таблиці, 27 джерел, 3 додатки.

Мета проєкту - теоретично обґрунтувати специфіку функціонування жанру інтерв'ю в сучасному цифровому середовищі, дослідити на прикладі провідних онлайн-видань особливості створення публікацій соціально-психологічного характеру, а також розробити й реалізувати практичний інформаційний продукт - авторську серію інтерв'ю.

Назва інформаційного продукту – «Добірка авторських інтерв'ю соціально-психологічного спрямування»

Технічні характеристики. Інформаційний продукт виконано у формі розгорнутих діалогів (запитання-відповідь). Фіксація первинного аудіоматеріалу здійснювалася за допомогою програми «Диктофон», текстове редагування, типізація та структурування матеріалу — у середовищі Microsoft Word.

Ключові слова: Емоційне вигорання, тривалий стрес, волонтерська діяльність, ментальне здоров'я, тривожність, інформаційне перевантаження, соціальні мережі, адаптація, психологічна стійкість, сторітелінг, журналістське інтерв'ю, інтернет-ЗМІ, авторський стиль.

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства та цифрових технологій журналістика зазнає суттєвих трансформацій, що зумовлює появу нових форматів подачі інформації та переосмислення традиційних жанрів. Особливе місце серед них посідає жанр інтерв'ю, який завдяки своїй діалогічній природі дозволяє не лише передавати факти, а й розкривати особистість героя, його світогляд, емоції та внутрішні переживання. В умовах стрімкого розвитку інтернет-ЗМІ інтерв'ю набуває нових рис, зокрема інтерактивності, мультимедійності та більшої персоналізації.

Актуальність теми дослідження зумовлена зростанням ролі інтерв'ю як інструменту глибокого осмислення соціально значущих процесів, особливо в умовах війни та суспільних трансформацій в Україні. Сучасні українські інтернет-ЗМІ, зокрема Українська правда та Hromadske, активно використовують інтерв'ю для висвітлення соціально-психологічних проблем, таких як адаптація до кризових умов, переживання травматичного досвіду, питання ідентичності та соціальної взаємодії. Це робить дослідження жанру інтерв'ю не лише теоретично значущим, а й практично важливим.

Метою дослідження є комплексний аналіз жанру інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ та створення авторської добірки інтерв'ю соціально-психологічного спрямування.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання**:

- проаналізувати теоретичні підходи до визначення жанру інтерв'ю в журналістиці;
- охарактеризувати особливості функціонування інтерв'ю в інтернет-ЗМІ;
- визначити специфіку соціально-психологічного спрямування інтерв'ю;
- здійснити аналіз інтерв'ю в Українська правда та Hromadske;

- виявити структурні, тематичні та стилістичні особливості досліджуваних інтерв'ю;
- розробити та реалізувати власну добірку авторських інтерв'ю;
- визначити цільову аудиторію та стратегії просування створеного інформаційного продукту.

Об'єктом дослідження є жанр інтерв'ю в сучасних українських інтернет-ЗМІ.

Предметом дослідження є особливості функціонування, тематичної спрямованості та авторської інтерпретації інтерв'ю соціально-психологічного характеру в українських онлайн-медіа.

У процесі дослідження використано такі методи: теоретичний аналіз наукової літератури, порівняльний метод, контент-аналіз інтерв'ю, а також метод узагальнення для формування висновків. Для створення власного інформаційного продукту застосовано метод інтерв'ювання.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання отриманих результатів у журналістській практиці, зокрема при підготовці інтерв'ю соціально-психологічного спрямування, а також у навчальному процесі під час вивчення дисциплін, пов'язаних із журналістикою та масовими комунікаціями. Розроблена авторська добірка інтерв'ю може бути використана як самостійний інформаційний продукт.

Апробація результатів дослідження. Участь у конференціях:

- III Міжнародна науково-практична конференція «Соціокультурні трансформації: медіа, мова, комунікація» (Київ, НУБіП України, 19.03.2026), тема виступу «Специфіка створення авторського циклу соціально-психологічних інтерв'ю для українських інтернет-видань»;

– V Всеукраїнська науково-практична конференція молодих науковців «Сучасні тенденції в медіагалузі» (Київ, НУБіП України, 21.04.2026), тема виступу «Жанр інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ».

Методами дослідження є комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема: теоретичний аналіз наукових джерел, узагальнення та систематизація матеріалу (для окреслення теоретичних засад жанру інтерв'ю); контент-аналіз, порівняльний, структурно-жанровий та мовно-стилістичний аналіз публікацій (для виявлення специфіки інтерв'ю в інтернет-виданнях «Українська правда» та «Hromadske»); а також метод журналістського інтерв'ювання та метод редагування тексту (для створення й опрацювання авторського медіапродукту соціально-психологічного спрямування).

Структура роботи зумовлена метою та завданнями дослідження. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЖАНРУ ІНТЕРВ'Ю В ІНТЕРНЕТ-ЗМІ

1.1. Поняття інтерв'ю як журналістського жанру

Інтерв'ю як один із базових жанрів журналістики посідає особливе місце в системі масової комунікації, оскільки поєднує в собі інформаційну, аналітичну та комунікативну функції. Його специфіка полягає у діалогічній формі подачі матеріалу, що дозволяє безпосередньо передати позицію, думки та емоції респондента. У науковій літературі інтерв'ю визначається як «метод і жанр журналістики, що передбачає цілеспрямовану розмову журналіста з компетентною особою з метою отримання суспільно значущої інформації» [8, с. 214]. Така подвійна природа інтерв'ю — як методу збору інформації та як завершеного журналістського продукту — зумовлює його універсальність і широке застосування в медіапрактиці.

Сутність інтерв'ю полягає не лише у фіксації відповідей респондента, а й у формуванні цілісного комунікативного акту, де важливу роль відіграє журналіст як ініціатор і модератор діалогу. Як зазначає В. В. Різун, «журналіст не просто ставить запитання, а спрямовує розмову, визначає її логіку та акценти, що впливає на кінцеве сприйняття матеріалу аудиторією» [10, с. 132]. Таким чином, інтерв'ю є результатом взаємодії двох суб'єктів комунікації, де авторська позиція журналіста проявляється через вибір теми, формулювання запитань та композицію тексту.

Важливим аспектом інтерв'ю як жанру є його функціональне призначення. З одного боку, інтерв'ю виконує інформаційну функцію, забезпечуючи оперативне отримання та поширення актуальної інформації. З іншого боку, воно має аналітичний потенціал, оскільки дозволяє розкрити причинно-наслідкові зв'язки подій, оцінки експертів та різні точки зору. Крім того, інтерв'ю виконує

соціально-комунікативну функцію, сприяючи встановленню діалогу між суспільством і окремими його представниками. Як підкреслює І. Л. Михайлин, «інтерв'ю є формою публічного діалогу, що забезпечує відкритість і доступність інформації для широкої аудиторії» [8, с. 219].

У структурному плані інтерв'ю може реалізовуватися в різних формах, що зумовлює його жанрову гнучкість. Традиційною є форма «запитання – відповідь», яка передбачає чітку фіксацію діалогу. Водночас у сучасній журналістиці поширення набувають інтерв'ю у вигляді розповіді або нарративу, де відповіді респондента інтегруються в авторський текст. Це свідчить про еволюцію жанру та його адаптацію до нових комунікативних умов. За словами В. Й. Здоровеги, «інтерв'ю не є статичною формою, воно постійно змінюється відповідно до вимог часу та розвитку медіасередовища» [4, с. 167].

Окремої уваги заслуговує питання типології інтерв'ю. У науковій літературі виокремлюють інформаційні, аналітичні, портретні, проблемні та експертні інтерв'ю, кожне з яких має свої особливості побудови та цільову спрямованість. Вибір типу інтерв'ю залежить від мети журналіста та специфіки теми. Наприклад, портретне інтерв'ю орієнтоване на розкриття особистості героя, його внутрішнього світу, тоді як аналітичне — на пояснення складних соціальних процесів. Така різноманітність форм підтверджує універсальність інтерв'ю як жанру.

У сучасних умовах розвитку інтернет-ЗМІ інтерв'ю набуває нових характеристик, що впливають на його зміст і форму. Зокрема, зростає роль мультимедійних елементів, таких як відео, аудіо, фотографії, що доповнюють текстову складову. Крім того, цифрове середовище сприяє більшій інтерактивності, дозволяючи аудиторії брати участь у формуванні запитань або

обговоренні матеріалу. Це розширює межі традиційного інтерв'ю та перетворює його на багатовимірний комунікативний продукт.

Загалом, інтерв'ю є складним і багатофункціональним жанром журналістики, який поєднує елементи інформаційної, аналітичної та художньої подачі матеріалу. Його діалогічна природа, гнучкість форм і здатність адаптуватися до нових медіаумов забезпечують його актуальність і значущість у сучасному інформаційному просторі.

Розвиток цифрових технологій та поширення інтернету суттєво трансформували журналістську діяльність, що безпосередньо вплинуло на функціонування жанру інтерв'ю. В умовах інтернет-ЗМІ інтерв'ю набуває нових характеристик, які відрізняють його від традиційних форм у друкованих чи телевізійних медіа. Насамперед це пов'язано з особливостями онлайн-середовища, яке забезпечує оперативність, мультимедійність, інтерактивність та гіпертекстуальність подачі інформації.

Однією з ключових рис інтерв'ю в інтернет-ЗМІ є оперативність. Онлайн-платформи дозволяють швидко публікувати матеріали, що дає змогу журналістам оперативно реагувати на актуальні події та отримувати коментарі від учасників чи експертів. Як зазначає Н. В. Бондаренко, «інтернет-журналістика характеризується високою швидкістю поширення інформації, що змінює підходи до створення та редагування матеріалів» [1, с. 87]. У такому контексті інтерв'ю часто стає інструментом швидкого отримання реакції на події, що підвищує його значущість у новинному потоці.

Водночас важливою особливістю є мультимедійність, яка дозволяє поєднувати текстову, аудіо- та відеоінформацію в межах одного матеріалу. Інтерв'ю може бути представлене не лише у вигляді тексту, а й у форматі відеозапису або подкасту, що розширює можливості сприйняття інформації

аудиторією. За словами М. Брігтса, «цифрові медіа дозволяють журналістам використовувати різні формати для розповіді історій, створюючи більш глибокий і комплексний контент» [20, с. 54]. Таким чином, інтерв'ю в інтернет-ЗМІ стає багатовимірним продуктом, який поєднує різні канали комунікації.

Ще однією характерною рисою є інтерактивність, яка передбачає можливість зворотного зв'язку з аудиторією. Користувачі можуть коментувати інтерв'ю, ставити запитання, брати участь у дискусіях або навіть впливати на формування тем майбутніх матеріалів. Це створює новий рівень комунікації між журналістом, героєм інтерв'ю та аудиторією. Як зазначає Г. Г. Почепцов, «сучасна комунікація передбачає активну участь аудиторії, яка перестає бути лише споживачем інформації і стає її співтворцем» [9, с. 178].

Не менш важливою особливістю є гіпертекстуальність, яка дозволяє інтегрувати в інтерв'ю додаткові матеріали через посилання. Це можуть бути попередні публікації, довідкова інформація, відео чи документи, що забезпечують глибше розуміння теми. Така структура тексту сприяє розширенню контексту та підвищує аналітичну цінність інтерв'ю. Водночас вона вимагає від журналіста вміння працювати з великим обсягом інформації та грамотно структурувати матеріал.

Крім того, інтерв'ю в інтернет-ЗМІ відзначається більшою свободою у виборі формату та стилю подачі. Якщо традиційні медіа часто дотримуються чітких жанрових стандартів, то онлайн-журналістика допускає експерименти з формою, зокрема поєднання інтерв'ю з елементами репортажу, нарису або аналітики. Як підкреслює В. В. Гоян, «сучасна журналістика характеризується розмиванням жанрових меж, що відкриває нові можливості для творчості журналіста» [2, с. 203].

Для узагальнення основних відмінностей інтерв'ю в традиційних і інтернет-ЗМІ доцільно подати їх у вигляді таблиці.

Таблиця 1.1 – Особливості інтерв'ю в традиційних та інтернет-ЗМІ

Критерій	Традиційні ЗМІ	Інтернет-ЗМІ
Оперативність	Обмежена (залежить від випуску)	Висока, миттєва публікація
Формат	Переважно текстовий або відео	Текст, відео, аудіо, мультимедіа
Інтерактивність	Мінімальна	Висока (коментарі, реакції)
Структура	Лінійна	Гіпертекстова
Роль аудиторії	Пасивна	Активна

Джерело: узагальнено автором на основі [1; 2; 9; 20].

Як видно з таблиці 1.1, інтернет-ЗМІ суттєво розширюють можливості жанру інтерв'ю, роблячи його більш гнучким і адаптивним до потреб сучасної аудиторії. Водночас такі зміни ставлять нові вимоги до журналіста, який має володіти не лише навичками ведення інтерв'ю, а й умінням працювати з цифровими технологіями та мультимедійними форматами.

Отже, інтерв'ю в інтернет-ЗМІ є еволюційною формою традиційного жанру, яка поєднує класичні журналістські принципи з новими можливостями цифрового середовища. Його основними особливостями є оперативність, мультимедійність, інтерактивність та гіпертекстуальність, що забезпечують більш глибоке та різнопланове висвітлення інформації. Такі характеристики роблять інтерв'ю одним із найбільш ефективних жанрів сучасної онлайн-журналістики.

1.2. Соціально-психологічна спрямованість та авторська специфіка інтерв'ю

У сучасній журналістиці інтерв'ю дедалі частіше набуває соціально-психологічного спрямування, що пов'язано зі зростанням уваги до особистості, її внутрішнього світу, переживань та соціального досвіду. Такий тип інтерв'ю виходить за межі суто інформаційної функції і спрямований на глибше розкриття людини як індивіда, її цінностей, мотивацій та реакцій на суспільні процеси. У цьому контексті інтерв'ю стає не лише засобом передачі фактів, а й інструментом осмислення соціальної реальності через призму особистого досвіду.

Соціально-психологічна спрямованість інтерв'ю передбачає зосередження уваги на темах, пов'язаних із внутрішнім станом людини, її емоційними переживаннями та адаптацією до різних життєвих обставин. Зокрема, в умовах сучасного українського суспільства особливого значення набувають інтерв'ю, що висвітлюють досвід війни, вимушеного переселення, втрат, посттравматичного стресу, а також процеси відновлення та соціальної інтеграції. Як зазначає Л. Ю. Шевченко, «журналістика все частіше звертається до внутрішнього світу людини, намагаючись зрозуміти її поведінку в умовах соціальних змін» [13, с. 69].

Особливістю соціально-психологічного інтерв'ю є його орієнтація на особистісну глибину, що вимагає від журналіста не лише професійних, а й комунікативних та етичних навичок. Журналіст виступає не просто як збирач інформації, а як співрозмовник, здатний створити атмосферу довіри, що дозволяє респонденту відкрито говорити про складні та часто болісні теми. У цьому контексті важливою є здатність журналіста до емпатії, адже, як підкреслює О. Д. Кузнецова, «етика журналістської діяльності передбачає повагу до особистості героя, його почуттів і права на приватність» [6, с. 142].

Водночас соціально-психологічне інтерв'ю має специфічну структуру, яка відрізняється від традиційного інформаційного інтерв'ю. Воно часто будується не за принципом коротких запитань і відповідей, а у формі розгорнутої розмови або наративу, де важливу роль відіграє історія життя героя. Такий підхід дозволяє розкрити причинно-наслідкові зв'язки між подіями та внутрішніми переживаннями людини, що надає матеріалу глибини та емоційної насиченості. За словами І. Л. Михайлина, «журналістика, яка звертається до особистого досвіду людини, формує більш глибоке розуміння соціальних процесів» [8, с. 233].

Значну роль у соціально-психологічному інтерв'ю відіграє тематичний аспект. Найчастіше такі інтерв'ю охоплюють питання ідентичності, морального вибору, життєвих криз, міжособистісних відносин та соціальної адаптації. У сучасних українських інтернет-ЗМІ ці теми нерідко поєднуються з контекстом суспільних змін, що робить інтерв'ю не лише особистісним, а й соціально значущим. Таким чином, індивідуальна історія героя стає відображенням ширших суспільних процесів.

Для узагальнення ключових характеристик соціально-психологічного інтерв'ю доцільно подати їх у вигляді таблиці.

Таблиця 1.2 – Основні ознаки соціально-психологічного інтерв'ю

Ознака	Характеристика
Тематика	Особистий досвід, емоції, соціальні проблеми
Мета	Розкриття внутрішнього світу героя
Роль журналіста	Співрозмовник, модератор, психологічно чутливий комунікатор
Форма подачі	Наративна, розгорнута бесіда

Вплив на аудиторію	Емоційний відгук, формування емпатії
--------------------	--------------------------------------

Джерело: узагальнено автором на основі [6; 8; 13].

Як видно з таблиці 1.2, соціально-психологічне інтерв'ю має комплексний характер, поєднуючи елементи журналістики та психології. Воно спрямоване на створення емоційного зв'язку між героєм і аудиторією, що підсилює вплив матеріалу та сприяє кращому розумінню соціальних проблем.

Отже, соціально-психологічна спрямованість інтерв'ю є важливою тенденцією розвитку сучасної журналістики, яка відображає зростаючий інтерес до людини як центрального елементу медіадискурсу. Такий тип інтерв'ю дозволяє глибше розкрити соціальні процеси через індивідуальний досвід, формує емпатію в аудиторії та сприяє усвідомленню складності сучасного суспільства.

У сучасній журналістиці авторське інтерв'ю розглядається як одна з найбільш виразних форм творчої самореалізації журналіста, що поєднує інформаційну функцію з елементами індивідуального стилю, інтерпретації та художнього бачення. На відміну від стандартного інтерв'ю, яке орієнтоване переважно на передачу фактів і думок респондента, авторське інтерв'ю передбачає активну присутність журналіста як суб'єкта комунікації, що формує концепцію розмови, визначає її емоційний тон і композицію матеріалу.

Сутність авторського інтерв'ю полягає у тому, що журналіст не обмежується роллю посередника між респондентом і аудиторією, а виступає як співтворець змісту. Його індивідуальність проявляється у доборі теми, формулюванні запитань, способі побудови діалогу, а також у подальшій обробці матеріалу. Як зазначає В. Й. Здоровега, «журналістська творчість передбачає не лише відтворення реальності, а й її осмислення та інтерпретацію» [4, с. 98]. У

цьому контексті інтерв'ю стає не просто фіксацією розмови, а результатом авторської роботи, що має власну логіку та ідею.

Однією з ключових ознак авторського інтерв'ю є наявність індивідуального стилю журналіста. Це може проявлятися у виборі мовних засобів, інтонації запитань, характері взаємодії з героєм, а також у способі подачі матеріалу. Деякі журналісти віддають перевагу стриманому, аналітичному стилю, тоді як інші використовують емоційно насичену, навіть художню манеру викладу. Як підкреслює В. В. Гоян, «індивідуальний стиль журналіста є важливим чинником впливу на аудиторію, оскільки формує унікальність медіапродукту» [2, с. 215].

Важливим аспектом авторського інтерв'ю є також його композиційна побудова. На відміну від традиційної схеми «запитання – відповідь», авторське інтерв'ю може мати складнішу структуру, що включає вступні зауваги журналіста, опис контексту зустрічі, авторські коментарі та узагальнення. Такий підхід дозволяє створити цілісний текст, який поєднує документальність і елементи художності. За словами І. Л. Михайлина, «сучасна журналістика тяжіє до синтезу жанрів, що сприяє появі нових форм подачі матеріалу» [8, с. 245].

Авторське інтерв'ю також відзначається глибшою тематичною спрямованістю. Воно часто орієнтоване на розкриття особистості героя, його життєвого досвіду, внутрішніх переживань та світогляду. У цьому сенсі авторське інтерв'ю тісно пов'язане із соціально-психологічною проблематикою, оскільки дозволяє дослідити складні аспекти людського життя через безпосередню комунікацію. Як зазначає Н. В. Костенко, «інтерв'ю як жанр набуває нових рис у сучасних медіа, зокрема посилюється його аналітичний і особистісний характер» [11, с. 48].

Для кращого розуміння специфіки авторського інтерв'ю доцільно порівняти його з традиційним інтерв'ю, що подано у таблиці.

Таблиця 1.3 – Порівняльна характеристика традиційного та авторського інтерв'ю

Критерій	Традиційне інтерв'ю	Авторське інтерв'ю
Роль журналіста	Посередник	Співтворець, автор
Стиль	Нейтральний	Індивідуальний, виразний
Структура	Запитання – відповідь	Гнучка, наративна
Мета	Передача інформації	Осмислення та інтерпретація
Рівень творчості	Обмежений	Високий

Джерело: узагальнено автором на основі [2; 4; 8; 11].

Як видно з таблиці 1.3, авторське інтерв'ю характеризується значно ширшими можливостями для творчої реалізації журналіста. Воно дозволяє не лише передати інформацію, а й створити унікальний медіапродукт, який відображає індивідуальне бачення автора.

В умовах розвитку інтернет-ЗМІ авторське інтерв'ю набуває особливої актуальності, оскільки цифрове середовище сприяє експериментам із формою та стилем. Журналісти отримують можливість поєднувати текст із мультимедійними елементами, використовувати нові формати подачі матеріалу та взаємодіяти з аудиторією. Це відкриває нові перспективи для розвитку жанру та підсилює його творчий потенціал.

Підсумовуючи, авторське інтерв'ю є важливою формою журналістської творчості, яка поєднує інформаційний зміст із індивідуальним стилем автора. Воно дозволяє глибше розкрити особистість героя, забезпечує більш емоційне та аналітичне сприйняття матеріалу та відповідає сучасним тенденціям розвитку медіа.

Висновки до розділу 1

У результаті дослідження теоретичних основ жанру інтерв'ю в інтернет-ЗМІ було встановлено, що інтерв'ю є одним із найбільш універсальних і затребуваних жанрів сучасної журналістики, який поєднує інформаційну, аналітичну та комунікативну функції. Його специфіка полягає в діалогічній формі подачі матеріалу, що забезпечує безпосередню передачу думок, оцінок і позицій респондента, а також сприяє формуванню відкритого суспільного діалогу.

У ході аналізу наукових підходів до визначення поняття інтерв'ю з'ясовано, що цей феномен має подвійну природу: з одного боку, він виступає методом збору інформації, а з іншого — самостійним журналістським жанром. Визначено, що ефективність інтерв'ю значною мірою залежить від професійної майстерності журналіста, який формує логіку розмови, визначає тематичні акценти та забезпечує цілісність комунікативного процесу.

Дослідження особливостей інтерв'ю в інтернет-ЗМІ показало, що розвиток цифрових технологій суттєво трансформував цей жанр. Основними характеристиками інтерв'ю в онлайн-медіа стали оперативність, мультимедійність, інтерактивність і гіпертекстуальність. Завдяки цьому інтерв'ю виходить за межі традиційного текстового формату та перетворюється на комплексний мультимедійний продукт, який поєднує текст, аудіо, відео та інші

цифрові елементи. Водночас зростає роль аудиторії, яка отримує можливість брати активну участь у комунікаційному процесі.

Особливу увагу в дослідженні приділено соціально-психологічній спрямованості інтерв'ю. Встановлено, що сучасна журналістика дедалі частіше звертається до особистого досвіду людини, її емоційних переживань, життєвих викликів та соціальної адаптації. Соціально-психологічне інтерв'ю сприяє формуванню емпатії в аудиторії, дозволяє глибше зрозуміти суспільні процеси через індивідуальні історії та посилює гуманістичний потенціал журналістики.

У ході дослідження також було розглянуто авторську специфіку інтерв'ю як форму творчої самореалізації журналіста. Визначено, що авторське інтерв'ю відрізняється активною позицією журналіста, наявністю індивідуального стилю, гнучкою композиційною структурою та прагненням до глибшого осмислення теми. На відміну від традиційного інтерв'ю, воно передбачає не лише передачу інформації, а й її інтерпретацію, що підсилює аналітичний і особистісний характер матеріалу.

Отже, проведений теоретичний аналіз дозволяє стверджувати, що інтерв'ю в сучасних інтернет-ЗМІ є динамічним жанром, який успішно адаптується до умов цифрового медіасередовища. Поєднання традиційних журналістських принципів із новими технологічними можливостями, а також посилення соціально-психологічного та авторського компонентів сприяють подальшому розвитку жанру та розширенню його функціональних можливостей у сучасному інформаційному просторі.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ІНТЕРВ'Ю В УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕРНЕТ-ЗМІ (НА ПРИКЛАДІ «УКРАЇНСЬКА ПРАВДА» ТА «HROMADSKЕ»)

2.1. Тематичні особливості інтерв'ю та загальна характеристика медіа

Сучасний український медіапростір характеризується активним розвитком інтернет-ЗМІ, які відіграють важливу роль у формуванні громадської думки, інформуванні населення та висвітленні соціально значущих тем. Серед провідних онлайн-видань України особливе місце посідають Українська правда та Hromadske, які відзначаються високим рівнем довіри аудиторії, професійними стандартами журналістики та активним використанням жанру інтерв'ю.

Українська правда є одним із найстаріших і найвпливовіших українських інтернет-видань, заснованим у 2000 році. Видання спеціалізується на політичній журналістиці, аналітиці та суспільно значущих темах. Особливістю цього медіа є орієнтація на оперативне висвітлення подій та публікацію матеріалів, що мають суспільний резонанс. У структурі контенту важливе місце займають інтерв'ю, які представлені як окремий жанровий напрям і публікуються в спеціальному розділі. Інтерв'ю в цьому медіа здебільшого мають аналітичний або експертний характер, оскільки героями виступають політики, громадські діячі, військові, експерти та лідери думок.

Редакційна політика Українська правда ґрунтується на принципах об'єктивності, достовірності та суспільної значущості інформації. Це впливає і на характер інтерв'ю, які відзначаються чіткою структурою, логічністю викладу та орієнтацією на отримання конкретних відповідей. Як зазначає В. Ф. Іванов, «журналістика повинна забезпечувати суспільство достовірною та актуальною інформацією, що сприяє формуванню громадської думки» [5, с. 56]. У цьому контексті інтерв'ю виступає важливим інструментом реалізації цієї функції.

На відміну від цього, Hromadske є незалежним медіа, яке було засноване у 2013 році як громадська ініціатива. Його діяльність спрямована на створення якісного журналістського контенту з акцентом на суспільні, культурні та соціальні теми. Однією з ключових особливостей цього медіа є поєднання текстового, відео- та аудіоконтенту, що відповідає сучасним тенденціям розвитку цифрових медіа. Інтерв'ю в цьому виданні часто мають глибокий соціально-психологічний характер, оскільки орієнтовані на розкриття особистого досвіду героїв та їхнього внутрішнього світу.

Журналістські матеріали Hromadske відзначаються більшою емоційною насиченістю та свободою подачі, що дозволяє авторам використовувати різні жанрові форми та експериментувати зі структурою інтерв'ю. Як зазначає Г. Г. Почепцов, «сучасні медіа прагнуть до персоналізації контенту, що дозволяє краще залучати аудиторію» [9, с. 201]. Це проявляється у прагненні журналістів не лише передати інформацію, а й створити емоційний зв'язок між героєм і читачем.

Важливим аспектом обох медіа є їх орієнтація на різні сегменти аудиторії. Українська правда більше орієнтована на політично активну аудиторію, яка цікавиться новинами, аналітикою та експертними оцінками. Натомість Hromadske охоплює ширшу аудиторію, включаючи молодь, завдяки використанню сучасних форматів подачі інформації та акценту на соціальних темах.

Для узагальнення основних характеристик досліджуваних медіа доцільно подати їх у вигляді таблиці.

Таблиця 2.1 – Порівняльна характеристика медіа

Критерій	Українська правда	Hromadske
Рік заснування	2000	2013
Тип медіа	Інтернет-видання	Незалежне онлайн-медіа
Основна тематика	Політика, суспільство	Соціальні, культурні теми
Формати	Текст	Текст, відео, аудіо
Характер інтерв'ю	Аналітичний, експертний	Соціально-психологічний
Стиль	Стриманий, інформаційний	Емоційний, наративний

Джерело: узагальнено автором на основі [5; 9].

Як видно з таблиці 2.1, обидва медіа мають свої специфічні особливості, що впливають на характер інтерв'ю. Українська правда орієнтується на аналітичну подачу інформації та експертні оцінки, тоді як Hromadske приділяє більше уваги особистісному аспекту та емоційній складовій матеріалів.

Тому, аналіз загальних характеристик досліджуваних медіа дозволяє зробити висновок, що вони представляють різні підходи до створення журналістського контенту, що безпосередньо впливає на особливості жанру інтерв'ю. Це створює підґрунтя для подальшого дослідження тематичних, структурних і стилістичних характеристик інтерв'ю в цих виданнях.

Тематичний аналіз інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ дозволяє виявити основні напрями висвітлення соціально значущих проблем, а також зрозуміти, які аспекти суспільного життя є пріоритетними для сучасної журналістики. Інтерв'ю як жанр є чутливим до змін у соціальному середовищі, тому його

тематика безпосередньо відображає актуальні процеси, що відбуваються в суспільстві. Як зазначає І. Л. Михайлин, «журналістика завжди реагує на суспільні запити, відображаючи найважливіші проблеми та явища сучасності» [8, с. 301].

Аналіз матеріалів, опублікованих у Українська правда та Hromadske, свідчить про наявність кількох ключових тематичних напрямів інтерв'ю. Насамперед, значну частину становлять інтерв'ю, присвячені суспільно-політичним подіям. У таких матеріалах увага зосереджується на аналізі поточних подій, оцінках експертів та позиціях політичних діячів. Особливо це характерно для Українська правда, де інтерв'ю часто мають аналітичний характер і спрямовані на пояснення складних політичних процесів.

Водночас значну частку становлять інтерв'ю соціального спрямування, які розкривають проблеми повсякденного життя, соціальної нерівності, освіти, медицини та інших сфер. У таких матеріалах важливу роль відіграє особистий досвід героїв, що дозволяє глибше зрозуміти соціальні процеси. Як підкреслює Г. Г. Почепцов, «персоналізація інформації є однією з ключових тенденцій сучасної журналістики, оскільки вона сприяє кращому сприйняттю матеріалу аудиторією» [9, с. 210].

Особливого значення в сучасних умовах набувають інтерв'ю, пов'язані з воєнною тематикою. Вони охоплюють досвід військових, волонтерів, переселенців, а також цивільного населення, яке переживає наслідки війни. Такі інтерв'ю мають виражений соціально-психологічний характер, оскільки розкривають внутрішній стан людини, її переживання, страхи та способи адаптації до нових умов. У цьому контексті інтерв'ю виступає важливим інструментом документування сучасної історії та осмислення колективного досвіду.

Крім того, значну частину становлять культурні та особистісні інтерв'ю, які присвячені діячам мистецтва, науки, медіа та іншим представникам творчих професій. У таких матеріалах увага зосереджується на життєвому шляху героя, його творчості, світогляді та особистих переконаннях. Саме цей тип інтерв'ю найбільшою мірою відповідає соціально-психологічному спрямуванню, оскільки дозволяє розкрити внутрішній світ особистості.

Для узагальнення результатів тематичного аналізу доцільно подати основні напрями інтерв'ю у вигляді таблиці.

Таблиця 2.2 – Основні тематичні напрями інтерв'ю

Тематичний напрям	Характеристика
Суспільно-політичний	Аналіз подій, коментарі експертів, позиції політиків
Соціальний	Проблеми суспільства, досвід громадян, соціальні процеси
Воєнний	Досвід війни, адаптація, психологічні переживання
Культурно-особистісний	Життєвий шлях, творчість, світогляд героя

Джерело: узагальнено автором на основі [8; 9].

Як видно з таблиці 2.2, тематика інтерв'ю є різноманітною, однак усі напрями об'єднує орієнтація на людину та її досвід. Водночас між досліджуваними медіа простежуються певні відмінності у тематичних акцентах. Зокрема, Українська правда приділяє більше уваги політичним і аналітичним інтерв'ю, тоді як Hromadske зосереджується на соціальних і психологічних аспектах, що відображають особистий досвід героїв.

Для наочності співвідношення тематичних напрямів інтерв'ю можна представити у вигляді діаграми (див. рис. 2.1).

Умовно можна зазначити, що суспільно-політичні інтерв'ю становлять найбільшу частку, тоді як соціально-психологічні та культурні інтерв'ю займають дещо меншу, але стабільну частку. Воєнна тематика, у свою чергу, демонструє тенденцію до зростання, що зумовлено сучасними умовами розвитку українського суспільства.

Рисунок 2.1 – Розподіл тематичних напрямів інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ

Таким чином, тематичний аналіз інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ свідчить про їхню орієнтацію на актуальні суспільні проблеми та інтерес до особистісного виміру подій. Інтерв'ю виступає не лише засобом інформування, а й інструментом глибокого осмислення соціальної реальності через призму людського досвіду, що особливо важливо в умовах сучасних суспільних викликів.

2.2. Структурно-жанрові та мовно-стилістичні особливості інтерв'ю

Структурно-жанрові особливості інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ визначаються як традиційними журналістськими підходами, так і впливом цифрового середовища, що зумовлює трансформацію класичних форм подачі матеріалу. Інтерв'ю в онлайн-медіа поєднує в собі риси різних жанрів, що дозволяє журналістам більш гнучко підходити до побудови матеріалу та ефективніше взаємодіяти з аудиторією. Як зазначає В. Й. Здоровега, «жанри журналістики не є статичними, вони постійно змінюються та взаємодіють між собою» [4, с. 172].

Традиційно інтерв'ю має чітку структуру, яка включає вступ, основну частину та завершення. У вступі журналіст окреслює контекст розмови, представляє героя та формулює основну тему. Основна частина реалізується через діалог у формі запитань і відповідей, що становить ядро жанру. Завершення може містити підсумки, акценти або емоційний висновок. Однак в інтернет-ЗМІ ця структура часто зазнає змін, оскільки журналісти використовують елементи наративу, аналітики та навіть репортажу.

Однією з ключових особливостей сучасного інтерв'ю є поєднання класичної діалогічної форми з авторським текстом. Журналісти часто додають вступні та пояснювальні блоки, які допомагають краще зрозуміти контекст розмови, а також інтегрують коментарі чи уточнення між репліками респондента. Такий підхід дозволяє зробити матеріал більш цілісним і зрозумілим для читача. Як підкреслює І. Л. Михайлин, «сучасне інтерв'ю дедалі частіше виходить за межі простої фіксації діалогу, набуваючи рис складного журналістського тексту» [8, с. 252].

У досліджуваних медіа простежуються різні підходи до структурування інтерв'ю. Зокрема, у Українська правда переважає класична форма «запитання – відповідь», яка характеризується чіткістю, логічністю та послідовністю викладу.

Такий формат дозволяє акцентувати увагу на змісті відповідей респондента та забезпечує зручність сприйняття інформації. Натомість у Hromadske частіше використовуються змішані форми, де діалог поєднується з елементами наративу, опису ситуації та авторських коментарів. Це надає матеріалу більшої глибини та емоційності.

Жанрова специфіка інтерв'ю також проявляється у варіативності його типів. У сучасних інтернет-ЗМІ можна виділити інформаційні, аналітичні, портретні та проблемні інтерв'ю, які відрізняються за метою, структурою та способом подачі матеріалу. Інформаційні інтерв'ю орієнтовані на отримання коротких відповідей щодо актуальних подій, аналітичні — на глибоке розкриття теми, портретні — на характеристику особистості героя, а проблемні — на обговорення соціально значущих питань. Як зазначає В. В. Гоян, «жанрова різноманітність інтерв'ю зумовлена різними комунікативними завданнями журналістики» [2, с. 219].

Для узагальнення структурно-жанрових особливостей інтерв'ю доцільно подати їх у вигляді таблиці.

Таблиця 2.3 – Структурно-жанрові характеристики інтерв'ю

Елемент структури	Характеристика
Вступ	Представлення героя, окреслення теми
Основна частина	Діалог (запитання – відповідь), розвиток теми
Авторські вставки	Коментарі, пояснення, контекст
Завершення	Підсумки, акценти, висновки
Жанрова форма	Інформаційна, аналітична, портретна, проблемна

Джерело: узагальнено автором на основі [2; 4; 8].

Як видно з таблиці 2.3, структура інтерв'ю залишається відносно стабільною, однак її наповнення та форма подачі можуть варіюватися залежно від жанру та специфіки медіа. Важливу роль відіграє також цифровий формат, який дозволяє використовувати додаткові елементи, такі як підзаголовки, цитати, виділення ключових фраз, що покращує сприйняття матеріалу.

Для наочності структуру інтерв'ю можна подати у вигляді схеми (див. рис. 2.2).

Рисунок 2.2 – Структура сучасного інтерв'ю в інтернет-ЗМІ

У цій схемі відображено взаємозв'язок основних елементів інтерв'ю, а також роль автора у формуванні цілісного тексту. Вона демонструє, що сучасне інтерв'ю є складною композиційною формою, яка поєднує різні жанрові елементи.

Отже, структурно-жанрові особливості інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ характеризуються поєднанням традиційної діалогічної форми з новими підходами до подачі матеріалу. Інтерв'ю стає більш гнучким,

багатокомпонентним і орієнтованим на потреби сучасної аудиторії, що зумовлює його важливу роль у сучасному медіапросторі.

Мовно-стилістичні особливості інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ формуються під впливом як жанрових традицій, так і специфіки цифрового середовища, що сприяє більшій варіативності мовних засобів і стилів. Інтерв'ю як форма діалогічного мовлення передбачає відтворення живої розмови, тому його мовна структура відзначається природністю, емоційністю та індивідуалізованістю. Як зазначає В. В. Різун, «мова журналістики має бути зрозумілою, точною і водночас виразною, щоб забезпечити ефективну комунікацію з аудиторією» [10, с. 145].

Однією з ключових особливостей інтерв'ю є поєднання двох мовних планів — мови журналіста та мови респондента. Мова журналіста зазвичай характеризується нормативністю, логічністю та структурованістю, оскільки саме він формує запитання, визначає тон розмови та задає напрям комунікації. Водночас мова респондента може бути більш вільною, емоційною, іноді розмовною, що відображає його індивідуальні особливості та стиль мислення. Як підкреслює І. Л. Михайлин, «інтерв'ю є жанром, у якому поєднуються різні мовні стилі, що створює ефект живого спілкування» [8, с. 267].

У матеріалах Українська правда простежується тенденція до використання більш стриманого, інформаційно-нейтрального стилю. Запитання формуються чітко, без зайвої емоційності, що сприяє отриманню конкретних і змістовних відповідей. Лексика таких інтерв'ю тяжіє до офіційно-ділового та публіцистичного стилю, особливо коли йдеться про політичну чи експертну тематику. Це забезпечує точність і достовірність інформації, що відповідає стандартам якісної журналістики.

Натомість у матеріалах Hromadske спостерігається більша свобода у використанні мовних засобів. Інтерв'ю часто мають емоційно насичений характер, допускають елементи розмовної лексики, метафоричність і навіть художні прийоми. Такий підхід сприяє створенню більш довірливої атмосфери та дозволяє глибше розкрити особистість героя. Як зазначає Г. Г. Почепцов, «емоційна складова комунікації є важливим фактором впливу на аудиторію, оскільки вона формує ставлення до інформації» [9, с. 215].

Важливою мовною особливістю інтерв'ю є активне використання цитування. Пряма мова дозволяє зберегти автентичність висловлювань респондента, що підвищує довіру до матеріалу. Крім того, цитати можуть використовуватися як композиційний елемент, наприклад, для виділення ключових думок або створення акцентів. У цифрових медіа такі цитати часто оформлюються як окремі блоки, що полегшує їх сприйняття.

Для узагальнення мовно-стилістичних особливостей інтерв'ю доцільно подати їх у вигляді таблиці.

Таблиця 2.4 – Мовно-стилістичні характеристики інтерв'ю

Критерій	Українська правда	Hromadske
Стиль	Стриманий, інформаційний	Емоційний, наближений до розмовного
Лексика	Нормативна, публіцистична	Варіативна, елементами розмовної
Роль журналіста	Формальний, нейтральний	Активний, залучений
Емоційність	Помірна	Висока
Використання цитат	Структуроване	Акцентоване, виділене

Джерело: узагальнено автором на основі [8; 9; 10].

Як видно з таблиці 2.4, мовно-стилістичні особливості інтерв'ю значною мірою залежать від редакційної політики медіа та цільової аудиторії. Водночас обидва підходи спрямовані на ефективну передачу інформації та забезпечення взаєморозуміння між автором і читачем.

Узагальнюючи, мовно-стилістичні особливості інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ характеризуються поєднанням нормативності та індивідуалізації мовлення, що дозволяє створювати як інформативні, так і емоційно насичені матеріали. Це сприяє підвищенню комунікативної ефективності інтерв'ю та його впливу на аудиторію.

2.3. Порівняльний аналіз

Порівняльний аналіз інтерв'ю в Українська правда та Hromadske дозволяє виявити спільні та відмінні риси у підходах до створення цього жанру, що зумовлені редакційною політикою, тематичною спрямованістю та особливостями аудиторії кожного медіа. Як зазначає В. В. Гоян, «порівняльний аналіз медіа дозволяє виявити специфіку їх функціонування та особливості подачі інформації» [2, с. 228].

Спільною рисою обох медіа є активне використання жанру інтерв'ю як одного з основних інструментів висвітлення актуальних тем. Інтерв'ю в обох випадках виконують не лише інформаційну, а й аналітичну функцію, сприяючи глибшому розумінню подій і явищ. Крім того, обидва медіа орієнтуються на суспільно значущі теми та залучають до участі в інтерв'ю експертів, громадських діячів, військових та інших представників різних сфер.

Водночас між досліджуваними медіа існують суттєві відмінності. Українська правда характеризується більш формалізованим підходом до інтерв'ю, що проявляється у чіткій структурі, логічності викладу та стриманому

стилі. Основний акцент робиться на змісті відповідей респондента та їхній аналітичній цінності. Інтерв'ю в цьому медіа часто мають експертний характер і спрямовані на пояснення суспільно-політичних процесів.

Натомість Hromadske демонструє більш гнучкий і творчий підхід до жанру інтерв'ю. Тут частіше використовуються елементи наративу, авторські коментарі та емоційно забарвлена мова, що дозволяє створити більш глибокий і персоналізований матеріал. Інтерв'ю в цьому медіа орієнтовані не лише на передачу інформації, а й на формування емоційного зв'язку з аудиторією.

Для узагальнення результатів порівняльного аналізу доцільно подати їх у вигляді таблиці.

Таблиця 2.5 – Порівняльний аналіз інтерв'ю

Критерій	Українська правда	Hromadske
Формат	Класичний (Q&A)	Змішаний (діалог + наратив)
Тематика	Політична, аналітична	Соціальна, психологічна
Стиль	Стриманий	Емоційний
Роль журналіста	Посередник	Активний учасник
Глибина розкриття героя	Помірна	Висока

Джерело: узагальнено автором на основі [2; 8; 9].

Для наочності співвідношення характеристик інтерв'ю в досліджуваних медіа можна подати у вигляді діаграми (див. рис. 2.3).

Критерій	УКРАЇНСЬКА ПРАВДА	НROMADSKЕ
 Формат	 Класичний (Q&A)	 Змішаний (діалог + наратив)
 Тематика	 Політична, аналітична	 Соціальна, психологічна
 Стиль	 Стриманий, інформаційний	 Емоційний, наративний
 Роль журналіста	 Посередник, нейтральний	 Активний учасник розмови
 Глибина розкриття героя	 Помірна	 Висока
 Висновок: «Українська правда» робить акцент на аналітичності, структурованості та експертності інтерв'ю, тоді як «Нromadske» – на емоційності, особистісному розкритті та глибині діалогу з героєм.		
Рівень вираженості характеристики: низький середній високий		

Рисунок 2.3 – Порівняльні характеристики інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ

В цілому, проведений аналіз свідчить, що Українська правда та Нromadske представляють різні моделі реалізації жанру інтерв'ю. Перше медіа орієнтується на аналітичність і структурованість, тоді як друге — на емоційність і глибину особистісного розкриття. Обидва підходи є ефективними та доповнюють один одного, відображаючи різноманітність сучасної журналістики.

Висновки до розділу 2

У результаті проведеного аналізу інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ на прикладі видань «Українська правда» та «Нromadske» було виявлено основні тематичні, структурно-жанрові та мовно-стилістичні особливості цього жанру в сучасному цифровому медіасередовищі.

Дослідження показало, що обидва медіа активно використовують інтерв'ю як важливий інструмент висвітлення суспільно значущих подій і явищ. Водночас редакційна політика та цільова аудиторія зумовлюють відмінності у виборі

тематики та способах подачі матеріалу. Для «Української правди» характерним є переважання суспільно-політичних та аналітичних інтерв'ю, спрямованих на пояснення актуальних процесів і надання експертних оцінок. Натомість «Hromadske» більше уваги приділяє соціальним, культурним і воєнним темам, акцентуючи увагу на особистому досвіді героїв та їхніх емоційних переживаннях.

У ході аналізу структурно-жанрових характеристик встановлено, що сучасне інтерв'ю в інтернет-ЗМІ зберігає традиційну композиційну побудову, яка включає вступ, основну частину та завершення. Разом із тим цифрове середовище сприяє трансформації жанру через використання авторських коментарів, пояснювальних блоків, елементів наративу та мультимедійних компонентів. «Українська правда» переважно використовує класичну модель «запитання – відповідь», тоді як «Hromadske» частіше поєднує діалогічну форму з елементами оповіді та авторського аналізу.

Дослідження мовно-стилістичних особливостей дозволило встановити, що інтерв'ю в обох медіа поєднують нормативність журналістського мовлення з індивідуальними особливостями мовлення респондентів. Для матеріалів «Української правди» характерні стриманість, логічність і переважання публіцистичної лексики, тоді як у «Hromadske» простежуються вища емоційність, використання розмовних елементів і прагнення до персоналізації комунікації. Значну роль у побудові матеріалів відіграє цитування, яке забезпечує достовірність інформації та сприяє збереженню автентичності висловлювань співрозмовників.

Порівняльний аналіз засвідчив, що досліджувані медіа репрезентують різні підходи до реалізації жанру інтерв'ю. «Українська правда» орієнтується на аналітичність, структурованість і змістову насиченість відповідей, тоді як «Hromadske» приділяє більше уваги емоційному аспекту комунікації та

глибокому розкриттю особистості героя. Незважаючи на ці відмінності, обидва видання ефективно використовують потенціал жанру інтерв'ю для інформування аудиторії, пояснення суспільних процесів та формування громадської думки.

Отже, інтерв'ю в сучасних українських інтернет-ЗМІ є динамічним і багатофункціональним жанром, який адаптується до вимог цифрової журналістики, зберігаючи при цьому свої основні комунікативні та інформаційні функції. Отримані результати підтверджують, що особливості реалізації жанру інтерв'ю безпосередньо залежать від редакційної концепції медіа та специфіки його аудиторії, що визначає різноманітність форм і методів подачі журналістського контенту.

РОЗДІЛ 3. ДОБІРКА АВТОРСЬКИХ ІНТЕРВ'Ю СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

3.1. Особливості підготовки, проведення та написання інтерв'ю в сучасних інтернет-ЗМІ

Інтерв'ю є одним із найпоширеніших і найефективніших жанрів сучасної журналістики. Його головна особливість полягає в отриманні суспільно важливої інформації безпосередньо від компетентного співрозмовника. У сучасних інтернет-ЗМІ інтерв'ю виконує не лише інформаційну, а й аналітичну, комунікативну та соціальну функції, дозволяючи аудиторії ознайомитися з думками експертів щодо актуальних суспільних проблем.

Створення якісного інтерв'ю є складним багатоступеневим процесом, який включає підготовку, проведення розмови, опрацювання отриманого матеріалу та його публікацію. Успішність інтерв'ю значною мірою залежить від професійної майстерності журналіста, його комунікативних навичок та вміння працювати з інформацією.

Першим етапом є підготовка до інтерв'ю. На цьому етапі журналіст й визначає тему майбутньої розмови, її мету та цільову аудиторію. Особливого значення набуває попереднє вивчення проблематики та збір інформації про респондента. Чим краще журналіст орієнтується в темі, тим більш змістовними та професійними будуть його запитання. Нерідко саме якість підготовки визначає успішність усього інтерв'ю.

Наступним важливим аспектом є вибір співрозмовника. Для отримання достовірної та суспільно значущої інформації журналіст повинен звертатися до осіб, які володіють необхідними знаннями, професійним досвідом або

безпосередньо пов'язані з предметом обговорення. В інтернет-журналістиці особливо цінується експертність респондента, адже саме вона підвищує довіру аудиторії до матеріалу.

Важливу роль у процесі створення інтерв'ю відіграє формулювання запитань. Вони повинні бути зрозумілими, логічними, лаконічними та коректними. Перевага надається відкритим запитанням, які стимулюють співрозмовника до розгорнутих відповідей та дозволяють отримати більше інформації. Закриті запитання використовуються переважно для уточнення фактів або отримання конкретних даних. Журналіст повинен уникати навідних формулювань, що можуть впливати на відповіді респондента.

Під час проведення інтерв'ю важливим є встановлення психологічного контакту між журналістом і співрозмовником. Атмосфера довіри сприяє більш відвертій розмові та допомагає розкрити тему глибше. Особливо це стосується соціальних, психологічних та суспільно чутливих тем, де респондент може ділитися особистими переживаннями або професійними спостереженнями.

Однією з характерних особливостей сучасного інтерв'ю є його діалогічність. Журналіст не лише ставить запитання, а й реагує на відповіді співрозмовника, уточнює окремі аспекти, розвиває тему та спрямовує розмову в необхідному напрямку. Такий підхід дозволяє отримати більш глибоку інформацію та зробити матеріал цікавішим для аудиторії.

Після завершення розмови відбувається етап опрацювання матеріалу. Журналіст здійснює розшифрування запису, відбирає найбільш важливі фрагменти, усуває мовні неточності та редагує текст відповідно до норм

літературної мови. При цьому надзвичайно важливо зберегти зміст висловлювань респондента та не допустити викривлення його позиції.

Для інтернет-ЗМІ характерною є підвищена увага до структури тексту. Матеріал повинен легко сприйматися читачем, тому інтерв'ю зазвичай поділяється на логічні блоки, містить виразний заголовок, інформацію про співрозмовника та чітке оформлення реплік. Часто такі матеріали доповнюються фотографіями, відеозаписами, аудіофрагментами або іншими мультимедійними елементами.

Таким чином, створення інтерв'ю в сучасних інтернет-ЗМІ передбачає комплексну роботу журналіста, що охоплює підготовку, проведення розмови, аналіз отриманої інформації та її грамотне представлення аудиторії. Саме дотримання професійних стандартів забезпечує високу якість інтерв'ю та його ефективний вплив на читачів.

3.2. Практичні аспекти створення інтерв'ю (на прикладі авторських матеріалів)

Для практичного аналізу особливостей жанру інтерв'ю було використано три авторські матеріали соціально-психологічної тематики, створені в межах навчальної журналістської діяльності. Усі інтерв'ю присвячені актуальним проблемам сучасного українського суспільства та демонструють особливості підготовки й побудови діалогу в умовах роботи інтернет-журналіста.

Перше інтерв'ю має назву «Чому люди стали емоційно виснаженими: про тривожність, соцмережі та внутрішню втому». Співрозмовницею виступила психологиня-консультантка Марта Коваль, яка спеціалізується на питаннях

емоційного вигорання та цифрової залежності. Основною метою матеріалу стало з'ясування причин психологічного виснаження сучасних людей, а також аналіз впливу соціальних мереж і воєнних подій на психічний стан суспільства.

Структура інтерв'ю побудована за принципом поступового розкриття проблеми. Спочатку я порушую загальне питання про причини емоційної втоми людей, після чого переходжу до конкретних аспектів: впливу соціальних мереж, психологічних проблем студентської молоді, ознак емоційного вигорання та наслідків тривалого стресу. Наприкінці матеріалу співрозмовниця надає практичні рекомендації щодо збереження психологічного здоров'я та подолання емоційного виснаження. Така структура дозволяє послідовно розкрити тему та підвести читача до логічних висновків.

Друге інтерв'ю має назву «Втома, відповідальність і людяність: як війна змінила волонтерів та суспільство». Моїм героєм став волонтер Андрій Савчук, який координує гуманітарні збори для військових і внутрішньо переміщених осіб. Матеріал присвячений психологічним аспектам волонтерської діяльності в умовах війни та впливу тривалих кризових обставин на суспільство.

Особливістю цього інтерв'ю є поєднання особистого досвіду співрозмовника із суспільно значущими проблемами. Я послідовно розкриваю теми емоційного вигорання волонтерів, втоми від війни, змін у суспільних настроях, психологічного стану військових, переселенців та молоді. Значна увага приділяється особистим переживанням респондента, що робить матеріал емоційно насиченим та підсилює його вплив на аудиторію. Наприкінці інтерв'ю співрозмовник формулює власне бачення важливості людяності та взаємної підтримки в умовах війни.

Третє інтерв'ю присвячене темі «Емоційне вигорання в університетському середовищі: виклики та способи подолання». Співрозмовницею стала доцентка та кандидат психологічних наук Ірина Мартинюк. Основна увага зосереджується на проблемах психологічного стану студентів і викладачів у сучасних умовах.

У процесі інтерв'ю я порушую питання актуальності емоційного вигорання в університетському середовищі, впливу війни на психічний стан студентської молоді, особливостей адаптації до стресових умов та ролі онлайн-навчання. Важливою перевагою матеріалу є використання експертних оцінок і наукового підходу до аналізу проблеми. Респондентка не лише описує причини та прояви емоційного виснаження, а й пропонує конкретні рекомендації щодо його профілактики.

Аналіз усіх трьох інтерв'ю свідчить про використання єдиної журналістської моделі побудови матеріалу. У кожному випадку на початку зазначено тему, інформацію про журналіста та респондента. Основна частина реалізована через формат «запитання – відповідь», що відповідає традиційним вимогам жанру. Запитання сформульовані переважно у відкритій формі, що дозволяє співрозмовникам надавати розгорнуті коментарі та висловлювати власну позицію.

Важливою особливістю досліджуваних матеріалів є їхня соціальна спрямованість. Усі три інтерв'ю торкаються проблем психологічного благополуччя людини в умовах війни, інформаційного перевантаження та суспільної нестабільності. Такий тематичний вибір відповідає сучасним тенденціям розвитку української журналістики, яка дедалі більше уваги приділяє соціально значущим питанням та потребам аудиторії.

Отже, проведений аналіз показує, що створені автором інтерв'ю відповідають основним вимогам жанру, демонструють логічну структуру, актуальність тематики, наявність компетентних респондентів та використання професійних методів побудови діалогу. Це дозволяє розглядати їх як приклад практичної реалізації жанру інтерв'ю в сучасному українському медіапросторі.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було розглянуто особливості підготовки, проведення та написання інтерв'ю в сучасних інтернет-ЗМІ, а також здійснено практичний аналіз авторських журналістських матеріалів. Проведене дослідження дозволило встановити, що створення якісного інтерв'ю є складним багатоступеневим процесом, який охоплює підготовку журналіста до спілкування з респондентом, проведення розмови, обробку отриманої інформації та її адаптацію до вимог інтернет-медіа.

Встановлено, що важливими умовами ефективного інтерв'ю є ґрунтовне вивчення теми, правильний вибір компетентного співрозмовника, використання відкритих запитань і дотримання професійних стандартів журналістики. Значну роль відіграє також здатність журналіста підтримувати діалог, уточнювати відповіді та сприяти повнішому розкриттю теми. В умовах розвитку цифрових медіа особливого значення набуває структурованість матеріалу, його доступність для аудиторії та використання мультимедійних елементів.

Практичний аналіз трьох авторських інтерв'ю засвідчив ефективність застосування теоретичних принципів жанру на практиці. Усі досліджувані матеріали мають чітку структуру, побудовані за моделлю «запитання – відповідь», містять актуальну соціальну проблематику та передбачають участь компетентних респондентів. Використання відкритих запитань сприяло

отриманню розгорнутих відповідей, що забезпечило глибоке висвітлення тем психологічного благополуччя, емоційного вигорання та суспільних змін в умовах війни.

Отримані результати підтверджують, що інтерв'ю залишається одним із найбільш ефективних жанрів сучасної журналістики, оскільки забезпечує можливість безпосереднього отримання інформації від її носія, формує довіру аудиторії та сприяє глибшому осмисленню суспільно важливих проблем. Практичний досвід створення авторських інтерв'ю засвідчив важливість професійної підготовки журналіста та підтвердив актуальність жанру інтерв'ю в сучасному українському медіапросторі.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження було досягнуто поставленої мети, яка полягала у комплексному аналізі жанру інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ та створенні авторської добірки інтерв'ю соціально-психологічного спрямування. Узагальнення теоретичних положень і результатів практичного аналізу дозволило сформулювати низку підсумкових висновків.

У процесі теоретичного аналізу встановлено, що інтерв'ю є одним із базових жанрів журналістики, який поєднує в собі риси інформаційного, аналітичного та публіцистичного викладу. Його специфіка полягає у діалогічній формі, що забезпечує безпосередню передачу думок і позицій респондента. При цьому сучасне інтерв'ю виступає не лише як метод збору інформації, а й як самостійний журналістський продукт, що має чітку структуру та композицію. Важливу роль у формуванні змісту інтерв'ю відіграє журналіст, який виступає не лише посередником, а й активним учасником комунікації.

Дослідження особливостей інтерв'ю в інтернет-ЗМІ показало, що цифрове середовище суттєво трансформує цей жанр, надаючи йому нових характеристик, зокрема оперативності, мультимедійності, інтерактивності та гіпертекстуальності. Це сприяє розширенню функціональних можливостей інтерв'ю та підвищенню його ефективності як засобу комунікації з аудиторією. Водночас такі зміни вимагають від журналіста нових професійних навичок і здатності адаптуватися до умов цифрової журналістики.

Аналіз соціально-психологічної спрямованості інтерв'ю засвідчив, що сучасна журналістика приділяє значну увагу особистості, її внутрішньому світу та переживанням. Інтерв'ю стає важливим інструментом осмислення соціальних процесів через індивідуальний досвід людини. Особливо актуальними є теми

війни, адаптації, психологічних травм та соціальної взаємодії, що відображає сучасні суспільні виклики.

У межах практичної частини дослідження було здійснено аналіз інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ, зокрема Українська правда та Hromadske. Встановлено, що обидва медіа активно використовують інтерв'ю як важливий елемент контенту, однак реалізують його по-різному. Українська правда орієнтується на аналітичний і експертний формат інтерв'ю, що характеризується чіткою структурою, логічністю та стриманим стилем. Натомість Hromadske приділяє більше уваги соціально-психологічним аспектам, використовуючи емоційно насичену мову, наративні елементи та авторські підходи до подачі матеріалу.

Тематичний аналіз інтерв'ю показав, що основними напрямками є суспільно-політична, соціальна, воєнна та культурно-особистісна тематика. При цьому спостерігається тенденція до зростання ролі соціально-психологічних інтерв'ю, які дозволяють глибше розкрити особистість героя та його досвід у контексті суспільних змін. Структурно-жанровий аналіз засвідчив, що інтерв'ю в інтернет-ЗМІ поєднує класичну діалогічну форму з елементами наративу та авторських коментарів, що сприяє створенню більш цілісного і змістовного матеріалу.

Дослідження мовно-стилістичних особливостей інтерв'ю дозволило встановити, що вони варіюються залежно від редакційної політики медіа. У Українська правда переважає стриманий, інформаційний стиль із чіткою структурою, тоді як у Hromadske використовується більш емоційна, наближена до розмовної мова, що сприяє створенню ефекту живого спілкування та підсилює вплив на аудиторію.

У межах роботи також було розроблено авторську добірку інтерв'ю соціально-психологічного спрямування, що підтверджує практичну значущість дослідження. Створений інформаційний продукт демонструє можливості використання жанру інтерв'ю для глибокого розкриття особистості героя та актуальних соціальних проблем, а також може бути використаний у подальшій журналістській діяльності.

Отже, проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що жанр інтерв'ю в українських інтернет-ЗМІ є динамічним і багатофункціональним, здатним адаптуватися до сучасних умов розвитку медіа. Його значущість полягає у здатності поєднувати інформаційний і аналітичний потенціал із можливістю глибокого особистісного розкриття, що робить інтерв'ю одним із найбільш ефективних інструментів сучасної журналістики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондаренко Н. В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 312 с.
2. Гоян В. В. Основи журналістики : підручник. Київ : Академвидав, 2019. 384 с.
3. Гриценко О. А. Теорія і практика журналістської творчості : навч. посіб. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2017. 256 с.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Львів : ПАІС, 2008. 276 с.
5. Іванов В. Ф. Журналістика : навч. посіб. Київ : Академія української преси, 2016. 304 с.
6. Кузнецова О. Д. Журналістська етика : підручник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 320 с.
7. Лизанчук В. В. Основи журналістики : навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 360 с.
8. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 496 с.
9. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ : ВЦ «Київський університет», 2015. 308 с.
10. Різун В. В. Теорія масової комунікації. Київ : Просвіта, 2008. 260 с.
11. Костенко Н. В. Інтерв'ю як жанр журналістики: сучасні трансформації // Наукові записки Інституту журналістики. 2020. № 2. С. 45–52.
12. Тараненко О. О. Жанрові особливості інтерв'ю в інтернет-ЗМІ // Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2021. Вип. 49. С. 112–118.
13. Шевченко Л. Ю. Соціально-психологічні аспекти сучасної журналістики // Медіапростір. 2019. № 12. С. 67–73.

14. Гаврилюк Т. С. Інтерв'ю як форма комунікації в сучасних медіа // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2020. № 1. С. 98–103.
15. Олійник О. М. Роль журналіста в жанрі інтерв'ю // Соціальні комунікації: теорія і практика. 2018. № 2. С. 54–59.
16. Українська правда. URL: <https://www.pravda.com.ua> (дата звернення: 25.03.2026).
17. Hromadske. URL: <https://hromadske.ua> (дата звернення: 25.03.2026).
18. Українська правда. Інтерв'ю розділ. URL: <https://www.pravda.com.ua/interview> (дата звернення: 24.03.2026).
19. Hromadske. Інтерв'ю. URL: <https://hromadske.ua/tags/intervyu> (дата звернення: 23.03.2026).
20. Briggs M. Journalism Next: A Practical Guide to Digital Reporting and Publishing. Washington : CQ Press, 2019. 312 p.
21. Deuze M. Media Work. Cambridge : Polity Press, 2012. 240 p.
22. McQuail D. McQuail's Mass Communication Theory. London : Sage Publications, 2010. 632 p.
23. Kovach B., Rosenstiel T. The Elements of Journalism. New York : Crown, 2014. 320 p.
24. Кодекс етики українського журналіста. URL: <https://cje.org.ua> (дата звернення: 25.03.2026).
25. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua> (дата звернення: 23.03.2026).
26. Детектор медіа. URL: <https://detector.media> (дата звернення: 24.03.2026).
27. Академія української преси. URL: <https://aup.com.ua> (дата звернення: 25.03.2026).

ДОДАТКИ

Додаток А

Інтерв'ю на **соціально-психологічну** тематику

Тема: «Чому люди стали емоційно виснаженими: про тривожність, соцмережі та внутрішню втому»

Інтерв'юер: Олег Коржук, студент факультету журналістики

Гість: Марта Коваль, психологиня-консультантка, спеціалістка з емоційного вигорання та цифрової залежності.

— **Марто, сьогодні тема психологічного виснаження звучить буквально всюди. Чому, на вашу думку, люди стали настільки емоційно втомленими?**

— Мені здається, що сучасна людина постійно живе в режимі інформаційного перевантаження. Наш мозок просто не був створений для того, щоб щодня обробляти таку кількість новин, повідомлень, чужих емоцій та очікувань. До того ж ми постійно порівнюємо себе з іншими через соцмережі. Навіть коли людина фізично нічого не робить, її психіка продовжує працювати без відпочинку. Це і створює відчуття постійної внутрішньої втоми.

— **Чи можна сказати, що соцмережі стали однією з головних причин тривожності?**

— Частково так. Соцмережі самі по собі не є злом, проблема в тому, як ми ними користуємося. Людина відкриває Instagram або Threads, бачить успішних, красивих, продуктивних людей і починає несвідомо знецінювати власне життя. Особливо це впливає на молодь. Складається ілюзія, що всі

навколо живуть краще, заробляють більше, мають ідеальні стосунки. Через це формується хронічне відчуття недостатності.

— **Ви працюєте з молодими людьми. Які проблеми зараз найчастіше озвучують студенти?**

— Дуже багато запитів пов'язані з тривожністю, страхом майбутнього та відсутністю мотивації. Студенти часто говорять, що не розуміють, ким хочуть бути, бояться помилитися у виборі професії. Також є проблема емоційного вигорання ще до початку кар'єри. Молоді люди відчують, що повинні бути успішними вже у двадцять років, і це створює колосальний психологічний тиск.

— **А як зрозуміти, що це вже не просто втома, а емоційне вигорання?**

— Основна ознака — людина перестає відчувати інтерес навіть до того, що раніше приносило задоволення. З'являється апатія, дратівливість, емоційна порожнеча. Часто люди починають уникати спілкування, у них порушується сон, виникає відчуття безсилля. І найнебезпечніше — коли людина думає, що вона просто «ледача», хоча насправді її психіка вже виснажена.

— **Чи правда, що багато людей сьогодні бояться залишатися наодинці із собою?**

— Так, і це дуже помітно. Багато хто постійно заповнює тишу музикою, відео, стрічкою новин, розмовами. Самотність стала лякати, тому що в тиші людина стикається зі своїми думками та переживаннями. Але парадокс у тому, що без цього контакту із собою неможливо зрозуміти власні потреби

та

емоції.

— **Наскільки сильно війна та постійний стрес вплинули на психологічний стан людей?**

— Вплив колосальний. Люди живуть у стані хронічної напруги вже тривалий час. Навіть якщо людина зовні функціонує нормально — працює, навчається, спілкується — нервова система все одно перебуває в режимі виживання. Через це зростає рівень тривожності, агресії, емоційних зривів. Багато людей зараз буквально вчаться жити заново в умовах нестабільності.

— **Ви згадали про агресію. Чому суспільство стало більш різким у спілкуванні?**

— Тому що втомлена людина має менше ресурсу на терпіння та емпатію. Коли психіка перевантажена, навіть дрібниці можуть викликати сильну реакцію. Соцмережі також впливають — люди звикають до швидких емоційних реакцій, конфліктів у коментарях, постійного напруження. Це переноситься і в реальне життя.

— **Багато людей сьогодні говорять про психологію. Але чи не стало це певною модою?**

— Частково стало, але я не вважаю це повністю негативним явищем. Так, іноді психологічні терміни використовують неправильно або поверхнево. Проте важливо, що люди почали більше говорити про свої емоції та ментальне здоров'я. Раніше багато хто соромився звертатися по допомогу. Зараз це поступово стає нормою.

— А чи може людина самостійно впоратися зі своїми психологічними труднощами?

— Деякі речі — так. Наприклад, налагодити режим сну, зменшити інформаційне навантаження, навчитися відпочивати без почуття провини. Але якщо тривожність або пригнічений стан тривають довго і заважають жити, тоді краще звернутися до спеціаліста. Психолог — це не про «слабкість», а про турботу про себе.

— Що б ви порадили людям, які зараз відчують емоційне виснаження?

— По-перше, перестати вимагати від себе постійної продуктивності. Людина не може весь час працювати на максимумі. По-друге, важливо обмежувати кількість негативної інформації. І ще — потрібно дозволяти собі прості речі: відпочинок, прогулянки, живе спілкування. Часто саме базові речі допомагають психіці відновлюватися.

— І на завершення: чи вірите ви, що сучасне суспільство може стати психологічно здоровішим?

— Я думаю, так. Але для цього людям потрібно навчитися бути чесними із собою. Ми звикли приховувати втому, страх, тривогу, робити вигляд, що все добре. Насправді психологічне здоров'я починається з уміння визнати власні емоції та не соромитися просити про підтримку. Це довгий процес, але суспільство вже поступово рухається в цьому напрямку.

Підготував: Олег Коржук, студент кафедри журналістики

Додаток Б

Інтерв'ю **на** **соціально-психологічну** **тематику**

***Тема:** «Втома, відповідальність і людяність: як війна змінила волонтерів та суспільство»*

Інтерв'юер: Олег Коржук, студент кафедри журналістики

Гість: Андрій Савчук, волонтер, координатор гуманітарних зборів для військових та переселенців.

— **Андрію, як ви прийшли до волонтерства? Це було свідоме рішення чи радше реакція на обставини?**

— Швидше реакція на обставини. На початку повномасштабної війни всі були в стані шоку, і мені просто хотілося бути корисним. Спочатку це були якісь маленькі речі: допомогти перевезти гуманітарну допомогу, знайти ліки, закрити збір. Але потім це стало частиною життя. Ти бачиш потребу — і вже не можеш зробити вигляд, що її не існує.

— **Що вас найбільше змінило психологічно за цей час?**

— Напевно, усвідомлення того, наскільки люди можуть бути одночасно сильними й виснаженими. Раніше я думав, що допомога — це щось про героїзм. Насправді це часто про втому, відповідальність і внутрішню боротьбу із собою. Волонтери теж ламаються емоційно, просто не всі про це говорять.

— **Чи відчуваєте ви емоційне вигорання?**

— Так, і дуже часто. Особливо коли постійно бачиш чужий біль. Людина пише тобі, що її чоловік на фронті й терміново потрібен автомобіль або

тепловізор, а ти не знаєш, де знайти гроші. Постійно є відчуття, що ти робиш недостатньо. Це психологічно дуже виснажує.

— Багато людей у соцмережах говорять про «втому від війни». Як ви ставитеся до цього поняття?

— Це реальне явище, хоч комусь і неприємно це чути. Люди не можуть жити у стані постійної напруги без наслідків. Проблема в тому, що багато хто починає відчувати провину за власну втому. Але психіка має межі. Інше питання — що ми робимо з цією втомою: повністю відгороджуємося чи все ж намагаємося залишатися людьми.

— Як змінилося суспільство за час війни, на вашу думку?

— Люди стали більш чутливими до чужого болю, але водночас більш нервовими та виснаженими. Якщо на початку всі дуже об'єдналися, то зараз накопичилася емоційна втома. Через це більше конфліктів, агресії, роздратування. Але я все одно бачу багато людяності — і саме це тримає.

— Ви часто спілкуєтеся з військовими та переселенцями. Які психологічні проблеми вони переживають найчастіше?

— Найчастіше — це тривожність і відчуття невизначеності. Люди не розуміють, яким буде їхнє життя далі. Багато хто живе буквально одним днем. Також дуже поширене емоційне оніміння — коли людина настільки втомлена від переживань, що вже майже нічого не відчуває.

— А як війна вплинула на молодь?

— Молодь дуже швидко подорослішала. Багато студентів зараз паралельно

вчаться, працюють, волонтерять, підтримують родини. Але є й інша сторона — сильна тривожність щодо майбутнього. Люди бояться щось планувати, бо живуть у постійній нестабільності.

— **Чи бували моменти, коли хотілося все залишити?**

— Такі моменти бувають у кожного волонтера. Особливо коли ти фізично й емоційно виснажений. Інколи здається, що від тебе нічого не залежить. Але потім приходить повідомлення від військових із подякою або бачиш людину, якій реально допоміг, — і з'являються сили рухатися далі.

— **Як соцмережі впливають на волонтерську діяльність?**

— Це дві сторони однієї медалі. З одного боку, соцмережі допомагають швидко збирати кошти й знаходити людей. Без цього багато зборів просто не закрилися б. Але з іншого — це постійний інформаційний шум і психологічний тиск. Люди щодня бачать трагедії, збори, погані новини, і психіка починає перевантажуватися.

— **Що допомагає вам не втратити мотивацію?**

— Напевно, люди. Коли бачиш, що навіть у складних умовах хтось продовжує допомагати іншим, це дуже підтримує. Ще допомагає відчуття сенсу. Навіть маленька допомога зараз має значення.

— **Що б ви хотіли сказати людям, які зараз почуваються емоційно виснаженими?**

— Не вимагайте від себе неможливого. Сьогодні всі живуть у складних умовах, і нормально втомлюватися. Але важливо не закриватися повністю

від світу. Навіть маленькі прояви підтримки — донат, повідомлення, допомога близьким — уже мають значення. Людяність зараз дуже цінна.

— **І наостанок: чи змінило волонтерство ваше ставлення до людей?**

— Так. Я побачив дуже багато болю, але одночасно й дуже багато добра. І, мабуть, саме це допомагає не втратити віру в людей навіть у найважчі часи.

Підготував: Олег Коржук, студент кафедри журналістики.

Додаток В

Інтерв'ю на соціально-психологічну тематику

Тема: «Емоційне вигорання в університетському середовищі: виклики та способи подолання»

Інтерв'юер: Олег Коржук, студент кафедри журналістики

Гість: Ірина Мартинюк, доцент, кандидат психологічних наук.

— **Наскільки проблема емоційного вигорання сьогодні актуальна в університетському середовищі?**

— Це дуже актуальна проблема, хоча вона потребує подальших досліджень. Серед основних проявів можна назвати зниження уваги, збільшення кількості помилок у навчанні та роботі, спад мотивації й ініціативності. Значною мірою це пов'язано з тривалим стресом, спричиненим війною та загальною нестабільністю.

— **Як війна вплинула на психологічний стан студентів?**

— Дослідження показують, що сьогодні практично немає студентів, у яких

усі показники психічного стану перебувають у межах норми. У багатьох спостерігаються підвищена тривожність, ознаки стресу та емоційного виснаження. Молодь змушена одночасно вирішувати важливі життєві завдання та адаптуватися до складних умов сьогодення.

— Чи змінилася психологічна стійкість студентів і викладачів за останні роки?

— Частково так. Люди навчилися адаптуватися до багатьох складних обставин і зберігати працездатність. Водночас рівень стресостійкості залежить від попереднього життєвого досвіду, наявності підтримки, пережитих травм та здатності знаходити сенси й мотивацію для майбутнього.

— Хто більш схильний до емоційного вигорання: студенти чи викладачі?

— Вигорання може виникати і в студентів, і у викладачів. Вирішальну роль відіграє не соціальна роль людини, а інтенсивність навантаження, особисті обставини, додаткові стресові фактори та наявність ресурсів для відновлення.

— За якими ознаками можна зрозуміти, що людина емоційно вигорає?

— Насамперед це втрата інтересу до діяльності, яка раніше приносила задоволення. Також з'являються постійна втома, зниження працездатності, небажання спілкуватися з іншими людьми та відчуття безсилля. У деяких випадках люди можуть намагатися компенсувати цей стан шкідливими звичками.

— Чи впливає онлайн-навчання та постійна присутність у цифровому середовищі на психіку студентів?

— Так, особливо коли зникає живий контакт між викладачем і студентом. Відсутність візуальної взаємодії сприяє відволіканню, знижує концентрацію та якість сприйняття інформації. Крім того, небажання виходити на контакт може бути наслідком уже наявного емоційного виснаження або депресивних станів.

— Яку головну пораду ви б дали студентам і викладачам, які відчувають емоційне виснаження?

— Важливо вчасно робити паузи та наповнювати їх ресурсними заняттями. Це можуть бути хобі, спілкування з близькими людьми, духовні практики, відпочинок на природі чи будь-яка діяльність, яка допомагає відновити внутрішні сили. Регулярне піклування про свій емоційний стан допомагає запобігти глибокому вигоранню.

Підготував: Олег Коржук, студент кафедри журналістики